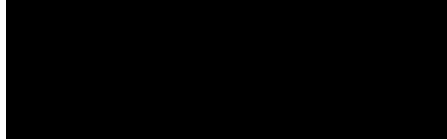
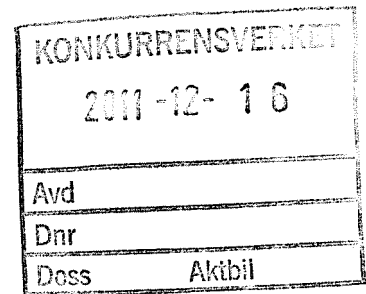




**SÖKANDE**



Ombud: Advokat Andreas Hagen  
Advokatfirman Inter i Stockholm AB  
Box 87  
101 21 Stockholm



**MOTPART**

Västerbottens läns landsting  
901 89 Umeå

**SAKEN**

Överprövning av ersättningstablering enligt lagen (1993:1652) om  
ersättning för sjukgymnastik - LOS

---

**DOMSLUT**

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

---

## BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

En privatpraktiserande sjukgymnast gjorde hos Västerbottens läns landsting (Landstinget) en anmälan om ersättningsetablering. Landstinget publicerade därefter en ansökningsinbjudan (dnr VLL 1219-2010) om att få ingå samverkansavtal vid ersättningsetablering enligt LOS. Den 3 maj 2011 beslutade Landstinget att inte teckna samverkansavtal med den ende anbudsgivaren [REDACTED].

[REDACTED] yrkar nu att förvaltningsrätten ska förordna att Landstinget ska teckna samverkansavtal med högstbjudande, dvs. med henne.

Landstinget bestrider bifall till ansökan.

## UTREDNINGEN

### Landstingets tilldelningsbeslut inklusive bilagor

I Landstingets upphandlingsrapport anges bl.a. följande.

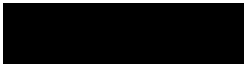
Prövning av ansökan som lämnats in har skett utifrån ställda krav. Vid denna prövning framkom att den sökande kan få rätt till offentlig ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett valfrihetssystem som avses i lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Därmed är inte alla villkor för tilldelning uppfyllda.

Samverkansavtalet äger giltighet endast under förutsättning av att vårdgivaren uppvisar bevis om F-skattsedel. Vid inhämtande av uppgift från Skatteverket, utifrån av anbudsgivaren angivet personnummer, framkommer att F-skattsedel saknas.

Verksamheten som ska överlätas bedrivs i lokaler på Kyrkogatan 2, Byske. Hyreskontraktet för lokalerna kan överlätas. Trots att byte av lokal ej får

ske utan Landstingets godkännande har anbudsgivaren angett att eventuell verksamhet inte avses bedrivas i Byske.

#### Parternas anföranden

 anför bl.a. följande.

Hon varken har eller kan få rätt till offentlig ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett valfrihetssystem enligt LOV. Härmed följer att Landstinget agerat i strid mot bestämmelserna i 5 e § första stycket tredje punkten LOS genom att vägra att teckna samverkansavtal med henne med hänvisning till valfrihetssystemet Hälsoval Västerbotten.

Landstinget anför bl.a. följande.

I första hand görs gällande att Landstinget är förhindrat att teckna avtal med sökanden eftersom ansökan om samverkansavtal avviker från de villkor och förutsättningar som anges i ansökningsinbjudan. I andra hand görs gällande att Landstinget är förhindrat att teckna avtal med sökanden eftersom hon har möjlighet till ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett valfrihetssystem.

Den verksamhet som sökanden ansökt om samverkansavtal för är belägen i Byske. Sökanden har i sin ansökan klargjort att hon avser att bedriva verksamheten i lokaler i centrala Skellefteå trots att det av ansökningsinbjudan framgår att verksamheten som ska överlåtas bedrivs i Byske. Landstinget är bundet av de villkor och förutsättningar som anges i ansökningsinbjudan. Då sökandens ansökan inte uppfyller de krav som ställs i ansökningsinbjudan kan Landstinget inte teckna samverkansavtal med henne.

Enligt proposition 2008/09:64 (s. 51) ska vid ett ansökningsförfarande om ersättningsetablering sökande behandlas på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt de EG-rättsliga principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Att tillåta sökanden att teck-

na samverkansavtal för en verksamhet i centrala Skellefteå fastän det i ansökningsinbjudan framgår att verksamheten bedrivs i Byske skulle stå i strid mot principerna om likabehandling och icke-diskriminering.

██████████ anför härafter bl.a. följande.

Den sjukgymnast vars verksamhet är föremål för överlåtelse är ██████████, som tillhör den kategori sjukgymnaster som har rätt till ersättning enligt den nationella taxan utan att ha ingått något samverkansavtal med Landstinget. Den omständigheten att ██████████ inte har ett samverkansavtal medför inte något hinder mot överlåtelse. Detta framgår bl.a. av uttalanden i prop. 2008/09:64 av vilken även framgår att de villkor som kan föreskrivas för det nya samverkansavtalet utgörs av de grundläggande villkor för rätten till ersättning som följer av LOS. - Utgångspunkten är att det nya samverkansavtalet ska innehålla motsvarande villkor för rätten till ersättning som den tidigare sjukgymnasten hade. Då ██████████ inte hade samverkansavtal med Landstinget ska de villkor som kan föreskrivas för det nya samverkansavtalet motsvara de grundläggande villkor för rätten till ersättning som följer av LOS. Det finns inte heller något hinder mot att ställa upp andra villkor i det nya samverkansavtalet.

I det samverkansavtal som Landstinget utfärdat som en del av ansökningsinbjudan anges under punkten 2 Lokaler följande: ”Verksamheten ska bedrivas i ändamålsenliga och av ansvariga myndigheter godkända lokaler. Byte av lokal får ej ske utan landstingets godkännande. Vårdgivarens verksamhet är förlagd vid mottagning, Kyrkgatan 2, 930 47 Byske.”

I e-postmeddelande den 8 maj 2011 till Landstinget har hon kommenterat felaktigheter i deras beslut. I svar den 9 maj 2011 uppgav Landstinget följande avseende lokal: ”När det gäller lokal där verksamheten ska bedrivas, så beskriver rapporten vilka krav som fanns i ansökningsinbjudan och att landstinget, vid en ev. avtalsskrivning måste godkänna att verksamheten kan bedrivas i andra lokaler än vad som har angetts i ansökningsinbjudan –

så långt kom aldrig ärendet eftersom beslutet att inte teckna samverkansavtal beror på att du ”kan få rätt till offentlig ersättning för din hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett valfrihetssystem som avses i lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Därmed är inte alla villkor för tilldelning uppfyllda”.

Så som ansökningsinbjudan är utformad medger samverkansavtalet byte av lokal efter Landstingets godkännande. Ansökan om samverkansavtal har sålunda inte avvikit från de villkor och förutsättningar som angetts i ansökningsinbjudan. Under alla förhållanden har Landstinget inte varit förhindrat att teckna samverkansavtal med anledning av lokalfrågan. Då Landstinget först så sent som den 3 maj 2011 fattade beslut om ersättningsetableringen förutsatte även ett ingående av samverkansavtal att Landstinget lämnade i avtalet föreskrivet godkännande eftersom hyresförhållandet för den befintliga lokalen hade upphört den 31 januari 2011.

Landstinget har heller inte själv bedömt att det varit förhindrat att teckna samverkansavtal med anledning av lokalfrågan. Som framgår av Landstingets besked den 9 maj 2011 var lokalfrågan något som skulle beaktas först vid en avtalsskrivning och då genom ett godkännande.

Landstinget anför härefter bl.a. följande.


I ansökningsinbjudan anges: ”Verksamheten som ska överlätas bedrivs på följande adress: Kyrkgatan 2, 930 47 Byske”.

Av ansökningsinbjudan framgår tydligt vilka villkor som gäller för ersättningsetableringen. Att förändra villkoren i efterhand skulle strida mot principen om öppenhet.

E-postmeddelandet den 9 maj 2011 avser endast byte av lokal på samma ort där den överlåtande sjukgymnasten bedriver sin verksamhet.

Landstinget är av den uppfattningen att lagstiftarens avsikt med att tillåta ersättningsetableringar är att tillgodose patienternas behov av kontinuitet. När läkaren eller sjukgymnasten slutar kan han eller hon erbjuda patienten att fortsätta hos den nyetablerade läkaren eller sjukgymnasten. Patienten kan på så sätt få ett smidigt byte av vårdgivare, kan fortsätta att gå till samma praktik som tidigare och behöver inte själv söka en ny vårdkontakt, (prop. 2008/09:64). Att godkänna en ersättningsetablering på annan ort skulle strida mot denna avsikt samt innebära ett åsidosättande av principen om öppenhet.

Sammantaget innebär inte skrivningen i samverkansavtalet, om möjlighet till byte av lokal efter Landstingets godkännande, att sökandens anbud uppfyller de förutsättningar som framgår av förfrågningsunderlaget. Att flytta verksamheten från Byske till Skellefteå är ett sådant frånsteg från förfrågningsunderlaget att det inte kan uteslutas att en leverantör, som valt att avstå från att lämna anbud, mycket väl skulle ha lämnat anbud om verksamheten skulle få bedrivas i Skellefteå.

 anför här efter bl.a. följande.

Det bestrids att de uppgifter som lämnats under avsnitt 2 i ansökningsinbjudan utgör villkor som ska uppfyllas av sökande för att tilldelas ersättningsetableringen. Uppgifterna är endast allmänt hållna upplysningar som har lämnats av överlåtaren om den verksamhet som ska överlåtas. Informationen avser bl.a. kundunderlag, inventarier som ingår i överlåtelsen, ett intyg från hyresvärden om att denne godkänner överlåtelse av hyreskontraktet samt att lokalen har viss adress. Även om det varit Landstingets avsikt att det ska vara ett nödvändigt krav att verksamheten ska bedrivas i Byske är kravet så otydligt formulerat att det strider mot principen om transparens.

### TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER M.M.

Sjukgymnastikersättning enligt LOS lämnas endast till sjukgymnast som har samverkansavtal med landstinget rörande sin verksamhet.

(5 § första stycket LOS)

En sjukgymnast som är verksam med rätt till ersättning enligt LOS och som avser att överlåta sin verksamhet ska anmäla till landstinget om han eller hon i samband härmed vill

- säga upp sin rätt till ersättning, och
- möjliggöra för annan sjukgymnast att få ingå samverkansavtal med landstinget med motsvarande villkor (ersättningsetablering). (5 a § LOS)

Efter anmälan enligt 5 a § ska landstinget utan dröjsmål publicera en ansökningsinbjudan om att få ingå samverkansavtal. (5 b § första stycket första meningen LOS)

Landstinget ska behandla sökande på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet. (5 c § LOS)

Landstinget ska fatta beslut om att ingå samverkansavtal med den sökande som har erbjudit högsta pris för verksamheten och som

1. vid övertagandet av verksamheten kan uppfylla de krav som anges i 7-9 §§,
2. inte har uteslutits enligt 5 d §, och
3. inte redan har, eller kan få, rätt till offentlig ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett sådant valfrihetssystem som avses i lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Efter det att verksamheten överlåtit till den sökande som avses i första stycket, ska landstinget ingå samverkansavtal med denne. Samverkansavtalet ska innehålla motsvarande villkor som gällt för den överlåtande sjukgymnastens rätt till ersättning. Landstinget får dock ändra villkoren om den

överlåtande sjukgymnasten godkänt de nya villkoren och dessa angivits i ansökningsinbjudan eller annat för sökandena tillgängligt underlag.

(5 e § första och andra styckena LOS)

I förarbetena till 5 a–5 g §§ LOS anges bl.a. följande angående att ersättningsetablering bör tillåtas (prop. 2008/09:64 s. 47):

Att en läkare eller sjukgymnast får möjlighet att överlåta sin praktik innebär kontinuitet för patienterna. När läkaren eller sjukgymnasten slutar kan han eller hon erbjuda patienten att fortsätta hos den nyetablerade läkaren eller sjukgymnasten. Patienten kan på så sätt få ett smidigt byte av vårdgivare, kan fortsätta att gå till samma praktik som tidigare och behöver inte själv söka en ny vårdkontakt.

En annan faktor med betydelse för vårdkvaliteten och som talar för att ersättningsetablering ska tillåtas är att det skulle kunna stimulera till en ökad kompetensutveckling och vilja att investera i verksamheten även under de sista verksamhetsåren eftersom yrkesutövaren skulle veta att han eller hon vid en överlåtelse kan få ersättning för goodwill och de investeringar som har gjorts.

Att ersättningsetablering idag inte tillåts kan även negativt påverka andra yrkesutövare än de som är direkt berörda. I de fall vårdgivarna driver gemensam praktik, s.k. grupp praktik, går oftast inte alla i pension samtidigt. Om inte landstinget väljer att ingå avtal med en ny vårdgivare får det till följd att färre personer ska bära de fasta kostnaderna för praktiken, vilket kan få till följd att mottagningen måste läggas ned.

Bestämmelserna om överprövning och skadestånd i 16 kap. 1, 2 och 4-6 §§ lagen (2007:1091) om offentlig upphandling i dess lydelse enligt SFS 2007:1091 och 16 kap. 3 § lagen om offentlig upphandling i dess lydelse enligt SFS 2009:853 gäller i fråga om ersättningsetablering enligt LOS. Vad som sägs där om leverantör, upphandlande myndighet, kontrakt och upphandling ska i stället avse sökande, landsting, samverkansavtal respektive förfarande om ersättningsetablering.

Hänvisningarna i 16 kap. 2 § första stycket och 5 § lagen om offentlig upphandling till andra bestämmelser i den lagen ska i stället avse 5 b – 5 f §§ LOS. (5 g § första och tredje styckena LOS)



Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i lagen om offentlig upphandling och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 2 § första stycket lagen om offentlig upphandling i dess lydelse enligt SFS 2007:1091)

### DOMSKÄL

Landstinget gör i förvaltningsrätten i första hand gällande att man är förhindrad att teckna samverkansavtal med [REDACTED] eftersom hennes ansökan avviker från de villkor och förutsättningar som anges i ansökningsinbjudan. I upphandlingsrapporten har Landstinget, såsom det får förstås som ett av skälen för att inte teckna samverkansavtal med [REDACTED], angett att verksamheten som ska överlåtas bedrivs i lokaler på Kyrkogatan 2, Byske och att anbudsgivaren angett att eventuell verksamhet inte avses bedrivas i Byske.

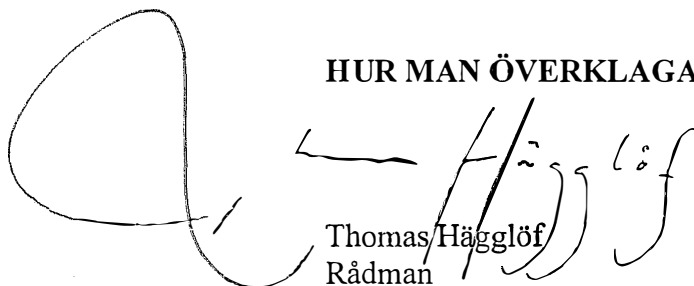
Förvaltningsrätten noterar att ett viktigt syfte med införandet av bestämmelserna om ersättningsetablering är att tillgodose patientens behov av kontinuitet i vården. I förarbetena nämns bl.a. den omständigheten att patienten kan fortsätta att gå till samma praktik som tidigare som en faktor som talar för att ersättningsetablering bör tillåtas.

I ansökningsinbjudans avsnitt 2 *Verksamhet* beskrivs den verksamhet som avses överlåtas. Under rubriken *Verksamhet som ska överlåtas* anges som en punkt *Överlåtelse av befintlig lokal enligt särskild bilaga* och under rubriken *Lokalisering* anges på vilken adress verksamheten som ska överlåtas bedrivs. Eftersom det handlar om överlåtelse av en specifik verksamhet på viss ort får vad som anges i ansökningsinbjudan om verksamhetens lokalisering förstås som en grundläggande förutsättning för att kunna teckna samverkansavtal. Vidare anges i det till ansökningsinbjudan bifogade samverkansavtalet att vårdgivarens verksamhet är förlagd till mottagning vid

Kyrkgatan 2 i Byske och att byte av lokal ej får ske utan Landstingets godkännande. Utgångspunkten är därför att verksamheten ska bedrivas i viss lokal i Byske. Däremot kan byte av lokal komma ifråga senare såvida Landstinget godkänner det. Mot bakgrund av vad som ovan anförts skulle det strida mot de gemenskapsrättsliga principerna om likabehandling och transparens att teckna samverkansavtal med en sökande som avser att bedriva verksamheten på annan ort än Byske. Det kan vidare inte uteslutas att potentiella sökande avstått från att ansöka om samverkansavtal enbart på grund av verksamhetens lokalisering.

På grund av det anförda bedömer förvaltningsrätten att [REDACTED] genom att i ansökan ange att verksamheten avses bedrivas i nuvarande lokaler i centrala Skellefteå lämnat en otillåten reservation gentemot de förutsättningar som anges i ansökningsinbjudan. Landstinget har därför haft fog för att inte teckna samverkansavtal med [REDACTED]. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga (Dv 3109/1c)



Thomas Hägglöf  
Rådman

Målet har föredragits av Christina Röckner.



## HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

